

5. Gonzalez D. Audiovisuals and translation: Combined techniques. *Journal of English Linguistics*. 1998. No. 8. P. 17–31.

6. Hedge T. Teaching and learning in the language classroom. Oxford: Oxford University Press, 2000. 464 p.

7. Kramersch C. Context and culture in language teaching. Oxford: Oxford University Press, 2004. 295 p.

8. Millington N. T. (2011). Using songs effectively to teach English to young learners. *Language Education in Asia*. 2011. Vol. 2. Iss. 1. P. 134–141.

9. O’Shea B. ESL Songs for kids and teens. URL: <https://bridge.edu/tefl/blog/esl-songs-kids-teens/> (last accessed: May 14, 2024).

10. Simpson A. How to use songs in the English language classroom. URL: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom> (last accessed: May 14, 2024).

REFERENCES

1. Argyle, M. (1971). *Social Interaction*. Chicago. [in English]

2. Beetham, H., Sharpe, R. (2007). *Rethinking pedagogy for a digital age: Designing and delivering e-learning*. London. [in English]

3. Byram, M., Grundy, P. (2003). *Context and culture in language teaching and learning*. Bristol. [in English]

4. Fonseca-Mora, C., Gant, M. (2016). *Rhythm and cognition in foreign language learning*. Newcastle upon Tyne. [in English]

5. Gonzalez, D. (1998). Audiovisuals and translation: Combined techniques. *Journal of English Linguistics*. 8. 17–31. [in English]

6. Hedge, T. (2000). *Teaching and learning in the language classroom*. Oxford.

7. Kramersch, C. (2004). *Context and culture in language teaching*. Oxford. [in English]

8. Millington, N. T. (2011). Using songs effectively to teach English to young learners. *Language Education in Asia*. 2. 1. 134–141. [in English]

9. O’Shea, B. ESL Songs for Kids and Teens. URL: <https://bridge.edu/tefl/blog/esl-songs-kids-teens/> (last accessed: May 14, 2024). [in English]

10. Simpson, A. How to use songs in the English language classroom. URL: <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/how-use-songs-english-language-classroom> (last accessed: May 14, 2024). [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ШУМСЬКИЙ Олександр Леонідович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов та міжкультурної комунікації Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Наукові інтереси: методика навчання іноземних мов.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SHUMSKYI Oleksandr Leonidovych – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Foreign Languages and Cross-cultural Communication of Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics.

Scientific interests: methodology of foreign language teaching.

Стаття надійшла до редакції 17.04.2024 р.

УДК 375.5.015.31:78

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-214-102-107

АНДРЕЙЧИК Богдан Олегович –

аспірант кафедри методики музичного виховання, співу та хорового диригування

Криворізького державного педагогічного університету

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-8500-9507>

e-mail: andreichyk.bohdan@kdpu.edu.ua

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У статті розкрито питання визначення структурних компонентів культурної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти із врахуванням стрімких реформаційних та євроінтеграційних процесів. Проаналізовано наявний досвід виявлення структури культурної компетентності учнів основної школи. Актуалізоване визначення культурної компетентності крізь багатогранну призму сучасних освітніх викликів. Надано обґрунтування структурних компонентів культурної компетентності учнів, які формуються під час вивчення інтегрованої дисципліни «Мистецтво». Розглянуто вплив творчих форм і методів роботи, зокрема елементів композиторської творчості на вплив структурних компонентів культурної компетентності школярів. На основі вітчизняних та зарубіжних досліджень встановлено різнохарактерний вплив на когнітивно-емоційні особливості учнів. Розкрито та надано визначення різним структурним компонентам культурної компетентності, а саме мотиваційно-ціннісному, пізнавально-культурологічному, діяльнісно-творчому та рефлексійно-оцінюваному. Окрім визначення нами було надано характеристику структурних компонентів культурної компетентності та їх взаємозв'язок з освітнім процесом закладів загальної середньої освіти. Запропоновані варіанти формування елементів структури культурної компетентності під час уроків з дисциплін мистецького спрямування. Окреслено роль викладача під час втілення компетентісного підходу, його вміння до поєднання різного роду практичних та теоретичних знань під час творчих форм роботи. Зазначені взаємодії психологічного, соціального, освітнього, культурологічного компоненту при формуванні структурних елементів розглядаємого поняття. Виокремлені специфічні риси впровадження творчих форм під час освітнього процесу та їх вплив на формування культурної компетентності. Визначені шляхи розвитку структурних компонентів культурної компетентності та їх вплив на всебічний розвиток учнів за рахунок впровадження творчих форм роботи на уроці, а саме елементів музичної імпровізації та композиторської творчості.

Ключові слова: компетентність, культурна компетентність, структура культурної компетентності, композиторська творчість, імпровізація, композиція, майбутні вчителі музичного мистецтва, музикування, створення музики, учні закладів середньої освіти.

ANDREICHYK Bohdan Olehovych –
Postgraduate Student at the Department
of Methods of Music Education,
Singing and Choral Conducting
Kryvyi Rih State Pedagogical University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-8500-9507>
e-mail: andreichyk.bohdan@kdpu.edu.ua

STRUCTURAL COMPONENTS OF PUPILS' CULTURAL COMPETENCE IN GENERAL SECONDARY EDUCATION INSTITUTIONS

The article reveals the definition of the structural components of pupils' cultural competence in general secondary education institutions taking into account rapid reformative and Euro-integration processes. The existing experience of identifying the cultural competence structure of secondary school pupils is analyzed. An updated definition of the cultural competence is provided through a multifaceted prism of modern educational challenges. Justification is given for the structural components of pupils' cultural competence being formed during the study of the integrated discipline "Art". The influence of creative forms and methods of work, including elements of compositional creativity, on the formation of structural components of pupils' cultural competence is considered. Based on national and foreign research, a diverse impact on pupils' cognitive-emotional characteristics is established. The definition and explanation of various structural components of the cultural competence, in particular motivational-value, cognitive-cultural, activity-creative, and reflexive-assessment, are disclosed. In addition to the definition, a characteristic of the structural components of the cultural competence and their relationship with the educational process of general secondary education institutions is provided. The variants of forming elements of the cultural competence structure during lessons in disciplines of artistic orientation are offered. The role of the teacher in implementing a competence approach, their ability to combine various practical and theoretical knowledge during creative work is outlined. The interactions of psychological, social, educational, and cultural components in forming structural elements of the considered concept are specified. Specific features of implementing creative forms during the educational process and their impact on the formation of cultural competence are highlighted. The ways of developing structural components of cultural competence and their influence on the students' comprehensive development through the introduction of creative forms of work in the lesson, in particular elements of musical improvisation and compositional creativity, are identified.

Key words: competence, cultural competence, the structure of cultural competence, compositional creativity, improvisation, composition, future teachers of musical art, music making, music creation, pupils of secondary education institutions.

Постановка та обґрунтування проблеми дослідження. Стрімкі глобалізаційні, євроінтеграційні, соціально-економічні, наукові, освітньо-культурні процеси в світі та Україні вбачають всебічні зміни в сфері вітчизняної середньої освіти, на чому акцентується в законодавчих документах, як: закон України «Про освіту» (2017), «Про загальну середню освіту» (2020). Культурний розвиток підростаючого покоління, спроможного розуміти, поважати та взаємодіяти в широкому полікультурному суспільстві і є одним із пріоритетних напрямків сучасної музичної педагогіки. До ключових компетентностей основної освітньої реформи Міністерства освіти і науки України «Нова українська школа» віднесено культурну компетентність, яка передбачає залучення школярів до різних видів мистецької, зокрема – музичної творчості. Культурна компетентність здобувачів загальної середньої освіти повинна стати однією із основних під час вивчення дисциплін мистецького спрямування, тому визначення й обґрунтування її структурних компонентів забезпечить ефективність її формування. Важливим аспектом, який впливає на зазначений процес є інтеграційність, яка закладена в програмі навчальної дисципліни «Мистецтво», що відкриває шлях до застосування різних творчих форм і методів композиторської творчості, сприяє всебічному розвитку особистості учня, розкриває потенціал позитивного впливу на нього музичного мистецтва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковому просторі дослідження культурної компетентності здійснюються з початку ХХІ століття, оскільки визначення поняття «культурна компетентність» пов'язано з

реформацією освітньої сфери у світі та Україні. Визначенням концептуальних засад культурної компетентності займалися такі науковці: Л. Завіруха, О. Лобова, Л. Масол, О. Олексюк, Г. Падалка та ін. Питаннями музичного навчання учнів у контексті культурологічного підходу, творчих форм і методів музичної діяльності та специфікою їх впровадження займалися: Є. Куришев, І. Зеленецька, Н. Овчаренко, Г. Пратт, Л. Ракітянська, С. Садовенко, М. Фотлей та ін. Разом тим, не дивлячись на значний науковий доробок в науковій сфері музичної педагогіки щодо застосування ідей і принципів культурологічного підходу в освітньому процесі основної школи, питання виявлення компонентів структури культурної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти вимагає більш детального вивчення та обґрунтування.

Мета статті є теоретичне обґрунтування структури культурної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування культурної компетентності в учнів є одним із першочергових завдань у сучасній середній освіті. Сьогодні компетентісний підхід є пріоритетним у вивченні учнями предметів різного спрямування зокрема мистецького циклу, він спрямований впершу чергу на результативність освітнього процесу [8]. Саме компетентісний підхід дозволяє поєднати різні форми та методи під час освітньої діяльності та надає можливість до формування підростаючого покоління, яке буде спроможне до нестандартних рішень та полікультурної взаємодії в глобальному світовому просторі. Специфіка формування культурної компетентності учнів окреслена в навчальній

програми «Мистецтво» (автор Л. М. Масол), згідно якої учні основної школи повинні знати про обробку й аранжування в музичному мистецтві, а також наводити приклади обробок і аранжування в музичних творах та вмінні: створювати елементарні вокальні й інструментальні імпровізації й виконувати пісні, порівнювати варіанти обробок та оригінальні музичні твори, у власній виконавській творчості використовувати знання та вміння з обробки та аранжування народної музики, з використанням комп'ютерних технологій створювати елементарні ритмічні й музичні композиції.

Саме поняття «культурна компетентність» останнім часом викликає інтерес у багатьох науковців, які розглядають його як комплексне утворення, що увібрало набір певних знань, вподобань, вмінь, формування яких стає можливим протягом тривалого процесу навчання. Зазначене поняття є багатограним і дотичним до багатьох наукових царин, як: культурологія, педагогіка, психологія, мистецтво, соціологія тощо. Поєднання мотиваційних, когнітивних, психологічних, діяльнісних аспектів надає змогу більш широко зрозуміти та виокремити структурні компоненти культурної компетентності учнів, які повинні демонструвати вміння взаємодіяти та функціонувати в полікультурному просторі.

Згідно думки О. Олексюк, окремої уваги заслуговують особливості впливу емоційно-ціннісного сприйняття на формування культурної компетентності. [9] Поєднання мистецьких та соціальних аспектів є відповідним базисом сформованості культурної компетентності, який ґрунтується на особистісному досвіді учня та вмінні його застосовувати практично в будь яких життєвих обставинах. Н. Овчаренко слушно зазначає, що застосування культурологічного підходу в мистецькій освіті забезпечує засвоєння культурного досвіду різних видів мистецтв; привласнення цінностей мистецтв, у значній мірі, через почуттєву сферу; сприйманні художніх смислів музичних творів [7].

Культурна компетентність, значення якої зростає з модернізацією та євроінтеграцією освітнього простору, є складним особистісним утворенням, яке складається зі структурних компонентів, що потребують окремого розгляду.

Процес активного навчання можливий не лише за рахунок зорієнтованості на засвоєнні знань, вмінь, навичок, а й на формуванні внутрішньої потреби спілкуванні з мистецтвом, яка стає можливою під час сформованості правильної мотивації учнів зокрема через елементи композиторської творчості. Саме від мотивації залежить фінальний результат усієї освітньої діяльності.

У сучасних словниках ми можемо знайти різні варіанти трактувань поняття «мотиву», але в більшості їх об'єднує те що це психологічна особливість, яка спонукає до певного роду діяльності. Нам імпонує твердження, яке зазначене в українському педагогічному словнику під редакцією С. Гончаренко, а саме, що мотиви надають моральний та аморальний сенс діям та

вчинкам учнів і тому сформованість правильних мотивів є головним завданням викладача [14, с. 217]. Саме за допомогою мистецької спадщини, зокрема музичної стає можливим формування високоморальної поведінки учнів, під мотивом слід вбачати певну необхідність, потребу до занять та опанування певним родом діяльності. Тож, мотивація слугує певною системою мотивів, що спонукає учня до навчання й розвитку. Саме тому ми вбачаємо мотивацію, як основу мотиваційно-ціннісного компоненту та структурним фундаментом формування культурної компетентності при вивченні дисципліни «Мистецтво».

На мотивацію впливає велика кількість умов і причин (вподобання учня, особливості предмету, який вивчається, підходи викладача до її викладання тощо). Враховуючи ці фактори дещо розглянемо зовнішню (екстринсивна) та внутрішню (інтринсивна) мотивацію. Зовнішня мотивація базується певними стимулами та ситуативними факторами. При цьому О. Прокопенко, зазначає, що зовнішні складові мають значний вплив на внутрішню складову.[5] Тобто від атмосфери в соціумі, в класі під час уроку можна впливати на формування внутрішньої мотивації, яка буде виражатись у потребі спілкування та продукування будь яких мистецьких проявів. У даному випадку потрібно не забувати, що психологічні особливості кожного учня індивідуально зумовлені, тому мотивація завжди є внутрішньо зумовленою, але залежною від зовнішніх впливів.

Мотивація є поєднанням ситуативних обставин та особистісних особливостей учня, тому, саме зовнішня мотивація повинна підсилити внутрішній аспект дитини. Саме у процесі вивчення дисципліни «Мистецтво» в загальноосвітній школі формується мотивація до опанування культурними цінностями за допомогою творчих методів роботи. У зазначеному випадку мотиваційний компонент поєднується з ціннісним, оскільки цінності утворюються тільки на основі сформованої мотивації до визначеної діяльності. Цінності також можуть переходити від зовнішньої складової до внутрішньої (особистісної) у процесі творчо-когнітивного збагачення.

Використання елементів композиторської творчості в закладах загальної середньої освіти сприяє не лише збагаченню музично-теоретичного (когнітивного) аспекту, а й надає змогу учню відчувати себе дотичним до мистецтва тим самим викликаючи мотивацію до подальшого знайомства з культурними цінностями різних епох та країн. [16] Саме таке знайомство та полікультурне збагачення впливає на формування цінностей, які в майбутньому посприяють до покращення процесу міжкультурної комунікації.

Мотиваційно-ціннісний компонент, як елемент структури культурної компетентності учнів враховує сукупність зовнішніх мотивуючих умов і внутрішні мотиви учня, які спонукають їх до активної творчої діяльності, пошуку власних ідей та можливостей їх реалізації. Саме елементи композиторської творчості спроможні активізувати бурхливий психологічно-когнітивний процес, який

поєднає знання з музичного мистецтва (жанрово-стильові особливості композиторів, можливості засобів музичної виразності тощо) з власними психоемоційними процесами (різного роду відчуття, емоції, власні уявлення тощо), які в результаті призведуть до правильної, активної мотивації.

До показників мотиваційно-ціннісного компоненту структури культурної компетентності учнів доцільно включити: усвідомлення учнів важливості привласнення мистецьких, культурних цінностей, культурної компетентності; інтерес учнів до вітчизняного музичного мистецтва та країн світу, потреба учнів у музичній творчості й полікультурному діалозі з творами мистецтва.

Використання викладачем доречно визначених педагогічних умов буде позитивно впливати не лише на формування культурної компетентності, а й на увесь спектр ключових компетентностей, визначених освітньою реформою «Нова українська школа».

Наступним компонентом структури культурної компетентності є пізнавально-культурологічний, який також являє собою складну ієрархічну сукупність, що впершу чергу базується на накопичені знань та інформації. Сучасне прогресивне суспільство вимагає від людини постійного збагачення своїх знань та умінь, які стають можливі за рахунок безперервної пізнавальної діяльності в культурній сфері.

Пізнавально-культурологічний компонент доцільно вважається першочерговим при формуванні мистецького кругозору та всебічної культурної обізнаності. У даному випадку особливої уваги заслуговує саме процес пізнавальної активності учня, яка існує лише в межах діяльності і поза нею неможлива. [3] Тобто втілення цього компоненту відбувається під час освітнього процесу, а саме під час дослідження культурних проявів, де учень сам повинен вміти вирішити, дослідити поставлені задачі за допомогою набутих знань. Знанневий аспект пізнавально-культурологічного компоненту покликаний забезпечувати сформованість знань про культурні цінності, світову мистецьку спадщину та надає можливість учню до активної самостійної пошуково-пізнавальної діяльності тощо.

Пізнавально-культурологічний компонент виявляє себе в таких показниках, як: знати власне культурне коріння, традиції, звичаї; вміти корелювати набутими знаннями на лише в межах вітчизняної культурної спадщини, а й світової, що надасть змогу до ефективної міжкультурної комунікації і як результат допоможе учням до більш широкого спектру когнітивної діяльності.

Активна пізнавальна діяльність, на противагу пасивній, спроможна впливати дієво на розвиток когнітивної системи учнів засобами мистецтва, тому саме на вчителя покладається відповідальність у доборі методів та шляхів формування пізнавально-культурного компоненту.

У свою чергу діяльнісно-творчий компонент є своєрідним виявом результату формування попередніх. Саме діяльнісний підхід стає основою взаємодії з навколишнім полікультурним світом,

який стає можливим за рахунок різних форм активності на уроці (вокальні імпровізації, елементи композиторської творчості, музикування на різного роду інструментах) результатом яких стає розвиток внутрішніх потенційних природних даних учня. [11] Діяльнісне спрямування надає змогу та можливості для вихованців до творчих рішень, як під час повсякденного життя так і під час творчих видів діяльності. На уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» є безліч варіантів та поглядів, щодо форм та видів саме музичної діяльності. Більш сталу конкретизацію ми можемо знайти в працях ряду таких науковців як Л. Ракітянська, Л. Масол, О. Лобова та ін., які розрізняють методи за змістом та спрямованістю (колективне музикування, теоретичне вивчення елементів музичної грамоти, музикування тощо). Основою в зазначеному випадку є напрацювання музично творчої скарбниці, яка потрактовується, як складна внутрішня психологічна активність учня, яка провокує не лише до структурного осмислення, а й до емпатії, вмінню переживати то розуміти музичну тканину і вже потім на основі власного художньо-творчого досвіду самостійно втілити свої відчуття в власній імпровізації, або в її «удосконаленому» варіанті, тобто у формі фрагменту власного музичного твору.

Діяльнісно-творчий компонент неодмінно корелює з усталеною тріадою музичного мистецтва, де нерозривно пов'язані сприймання, виконання та продукування (створення) музики. Особливої уваги заслуговує саме послідовність тріади, яка надає змогу до правильного формування всезагального сприйняття музичного мистецтва. Перше знайомство з елементами музичної мови в учня повинно проходити під час процесу сприйняття на слух, після цього спробувати відтворити, або голосом, або на інструменті в залежності від попередньо поставленої мети викладача і лише потім учень, вже на основі здобутих знань може спробувати втілити їх в свої власні творчі спроби, які можуть знайти прояв в елементах імпровізації та композиції.

Музично-творчі завдання можуть бути різними, а саме мати, як відтворювальний характер, де головною ідеєю буде принцип правильного повторення, наслідування засобів музичної виразності так і мати продуктивно-творче спрямування, що буде базуватися на творчодослідницькому підході. Звісно рівень складності музичних творів, і як результат елементів музичної тканини повинен відповідати віковим та психологічним особливостям учня, а змістове наповнення бути доречним для сприйняття.

Під час розгляду цього структурного компонента слід пам'ятати не лише про композиторську творчість, а й про виконавську, яка також на думку багатьох науковців є своєрідним способом відображення внутрішнього світу учня. Музикування в зазначеному випадку є також особливим процесом пошуково-діяльнісного підходу де учень має можливість перевірити свої музично-слухові уявлення на практиці.

Тож, показниками діяльнісно-творчого компоненту культурної компетентності учнів, є:

уміння застосовувати набутий досвід під час вирішення різного роду завдань, зокрема творчих, тобто можливості втілити власні ідеї за допомогою різних видів музичної діяльності (музикування, імпровізація, елементи композиторської творчості тощо); уміння взаємодіяти з різними культурними проявами та навколишнім полікультурним світом; уміння інтегрувати культурні елементи різних епох, країн тощо.

Місія мистецтва полягає в емоційному переживанні, емпатії, процесу внутрішнього «резонування» та формуванні власного враження. Процес рефлексії в словниковій літературі визначається як реакція організму на будь які зовнішні, або внутрішні прояви результатом, якого є реакція організму [13], [14]. Саме цей процес здатний сформувати потребу в учня до активної пізнавально-творчої діяльності, самовдосконаленню власних знань, навичок та вмінню на основі здобутого досвіду до оціночних суджень.

Рефлексійно-оціночний компонент покликаний сформувати здатність до самостійного усвідомлення мистецьких цінностей, культурних проявів та пошуків покращення власних підходів до вирішення творчих завдань. Окрім цього цей структурний компонент допомагає контролювати власну діяльність учня. Активне використання таких творчих форм, як імпровізація, елементи продукування фрагментів музичних творів здатні сформувати правильне оціночне судження, вміння самостійно аналізувати власні культурні здобутки та надбання інших.

Рефлексійно-оціночний компонент надає змогу до сформованості в учня «здорової» самооцінки, яка надасть змогу знайти не лише власні сильні сторони, а й слабкі з метою їх подальшого покращення (самокоригування). Процес рефлексії можливий не лише в індивідуальній спрямованості, а в колективній наприклад під час заняття в загальноосвітній школі учні можуть підтримувати один одного під час спільної аналітичної діяльності даючи поради та різні варіанти вирішення поставлених завдань.

До показників рефлексивно-оціночного компоненту культурної компетентності учнів, відносяться наступні: здатність осмислено сприймати, переживати та розуміти зміст музичного тексту на психоемоційному рівні і як результат спроможності до рефлексії та емпатії в будь яких її проявах; здатність аналізувати не лише власні досягнення, а й здобутки інших з метою пошуку шляхів подальшого самовдосконалення; спроможність до самоаналізу та усвідомленню ціннісних характеристик будь яких культурних проявів тощо.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. За результатами дослідження ми дійшли висновку, що структура культурної компетентності являє собою складну ієрархічну послідовність, компоненти якої взаємодіють і взаємодоповнюють один одного. Формування структурних компонентів культурної компетентності це процес всебічного збагачення учнів, яке знаходить своє втілення не лише в

теоретичній, а й в практичній діяльності. Аналізуючи процес розвитку, та формування культурної компетентності учня крізь призму структури, ми дійшли висновку, що це багаторівневий, тривалий та ієрархічно структурований процес, саме тому він потребує від викладача використання різних творчих форм та методів на уроці. Використання елементів композиторської творчості на уроках надасть змогу викладачу до поліфункційності, поступовості та варіативності у процесі формування різного типу структурних елементів культурної компетентності.

Наші подальші дослідження спрямовані на вивчення досвіду різних країн та розкритті особливостей педагогічних умов формування культурної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти крізь призму композиторської творчості.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти : постанова КМУ від 23 лист. 2011 №1392 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text>.
2. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 24.07.2019 №688 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
3. Завіруха Л. Компонентна структура пізнавальної активності майбутніх учителів музичного мистецтва. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. Запоріжжя, 2020 № 1. С. 126-130
4. Зеленецька І. О. Музично-дидактичні ігри : метод. рекомендації. Київ : НПУ, 2000. 36 с.
5. Конспект лекцій з курсу «Теорія мотивації» / укладач О. Прокопенко. Суми : СумДУ, 2006. 171 с.
6. Лобова О.В. Дидактико-методична система формування основ музичної культури молодших школярів у процесі загальної музичної освіти : дис... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2011. 507 с.
7. Овчаренко Н. А. Культурологічний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Педагогіка вищої та середньої школи* / за ред. З. П. Бакум. Кривий Ріг : Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «КНУ». 2013. 38. С. 75–79.
8. Овчарук О. В. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти. *Стратегія реформування освіти в Україні*. 2003. С. 13-29
9. Олексюк О. Засоби масової інформації у формуванні загальнокультурної компетентності учнівської молоді. *Освітологічний дискурс*. 2013. №2. С. 80-90.
10. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва : теорія і методика викладання мистецьких дисциплін : навч.-метод. посіб. Київ : Освіта України, 2008. 274 с.
11. Ракітянська Л. М. "Педагогічна практика з музичного мистецтва в початковій школі: теоретичний та методичний аспекти: навч.-метод. посіб. Кривий Ріг : ФОП Чернявський, 2018. 348 с.
12. Садовенко С. Розвиток музичних здібностей засобами українського фольклору : навч.-метод. посіб. Київ : Шкільний світ, 2008. 128 с.
13. Словник-довідник з професійної педагогіки / за ред. А. Семенова. Одеса : Пальмира, 2006. 221 с.
14. Український педагогічний словник / упоряд. С. Гончаренко. Київ : Либідь, 1997. 374 с.
15. Черкасов В. Ф. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.
16. Pratt, G. (1995). Performing, composing, listening and appraising. In G. Pratt & J. Stephens (Eds.), *Teaching music in the national curriculum* (pp. 9-22). Oxford: Heinemann.

REFERENCES

1. Derzhavnyi standart bazovoi i povnoi zahalnoi serednoi osvity : postanova KМУ vid 23 lyst. 2011 №1392 [State standard

of basic and complete general secondary education: resolution of the Cabinet of Ministers from November 23, 2011 No. 1392] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF#Text> [in Ukrainian]

2. Derzhavnyi standart pochatkovoï osvity : postanova KМУ vid 24.07.2019 №688 [State standard of primary education: resolution of the Cabinet of Ministers from July 24, 2019 No. 688] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> [in Ukrainian]

3. Zavrivka, L. (2020). Komponentna struktura piznavalnoi aktyvnosti maibuynikh uchyteliv muzychnoho mystetstva. [Component structure of cognitive activity of future music teachers]. Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu. Pedahohichni nauky. Zaporizhzhia, № 1. S. 126-130. [in Ukrainian]

4. Zelenetska, I. O. (2000). Muzychno-dydaktychni ihry [Music-didactic games] : metod. rekomendatsii. Kyiv : NPU. 36 s. [in Ukrainian]

5. Konspekt lektsii z kursu «Teoriiï motyvatsii» (2006). [Lecture notes on "Theory of Motivation"] / ukladach O. Prokopenko. Sumy : SumDU. 171 s. [in Ukrainian]

6. Lobova, O.V. (2011). Dydaktyko-metodychna systema formuvannya osnov muzychnoi kultury molodshykh shkoliariv u protsesi zahalnoi muzychnoi osvity [Didactic-methodological system of forming the fundamentals of musical culture among younger students in the process of general music education] : dys... kand. ped. nauk :13.00.02. Kyiv. 507 s. [in Ukrainian]

7. Ovcharenko, N. A. (2013). Kul'turolohichnyy pidkhid u profesynnyi pidhotovtsi maybutn'oho vchytelya muzychnoho mystetstva [Culturological approach in the professional training of future music art teachers]. Pedahohika vyshchoyi ta seredn'oyi shkoly / za red. Z. P. Bakum. Kryvyi Rih: Kryvoriz'kyu pedahohichnyy instytut DVNZ "KNU". 38. pp. 75–79. [in Ukrainian]

8. Ovcharuk, O. V. (2003). Kompetentnosti yak kliuch do onovlennia zmistu osvity. [Competences as a key to updating the content of education.] Stratehiia reformuvannya osvity v Ukraini. S. 13-29. [in Ukrainian]

9. Oleksiuk, O. (2013). Zasoby masovoi informatsii u formuvanni zahalnokulturnoi kompetentnosti uchnivskoi molodi. [Mass media in forming the general cultural competence of student youth] Osvitohichnyi dyskurs. №2. S. 80-90. [in Ukrainian]

10. Padalka, H. M. (2008). Pedahohika mystetstva : teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin [Pedagogy of art:

theory and methodology of teaching artistic disciplines] : navch.-metod.posib. Kyiv : Osvita Ukrainy. 274 s. [in Ukrainian]

11. Rakitianska, L. M. (2018). "Pedahohichna praktyka z muzychnoho mystetstva v pochatkovii shkoli [Pedagogical practice in music art in elementary school: theoretical and methodological aspects] : teoretychni ta metodychni aspekty: navch.-metod. posib. Kryvyi Rih : FOP Cherniavskiy. 348 s. [in Ukrainian]

12. Sadovenko, S. (2008). Rozvytok muzychnykh zdibnostei zasobamy ukrainskoho folkloru [Development of musical abilities through Ukrainian folklore] : navch.-metod. posib. Kyiv : Shkilnyi svit. 128 s. [in Ukrainian]

13. Slovnyk-dovidnyk z profesiinoï pedahohiky (2006). [Dictionary-guide to professional pedagogy] / za red. A. Semenova. Odesa : Palmira. 221 s. [in Ukrainian]

14. Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk (1997). [Ukrainian pedagogical dictionary] / uporiad. S. Honcharenko. Kyiv : Lybid. 374 s. [in Ukrainian]

15. Cherkasov, V. F. (2014). Teoriia i metodyka muzychnoi osvity [Theory and methodology of music education] : pidruchnyk. Kirovohrad : RVV KDPU im. V. Vynnychenka. 528 s. [in Ukrainian]

16. Pratt, G. (1995). Performing, composing, listening and appraising. In G. Pratt & J. Stephens (Eds.), Teaching music in the national curriculum (pp. 9-22). Oxford: Heinemann. [in English]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

АНДРЕЙЧИК Богдан Олегович – аспірант кафедри методики музичного виховання, співу та хорового диригування Криворізького державного педагогічного університету.

Наукові інтереси: структурні компоненти культурної компетентності учнів закладів загальної середньої освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ANDREICHYK Bohdan Olehovych – Postgraduate Student at the Department of Methods of Music Education, Singing and Choral Conducting Kryvyi Rih State Pedagogical University.

Scientific interests: structural components of pupils' cultural competence in general secondary education institutions.

Стаття надійшла до редакції 27.04.2024 р.

УДК 742(072)

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-214-107-112

БАБЕНКО Леонід Вікторович –

кандидат педагогічних наук, професор,
професор кафедри мистецької освіти
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0738-0144>
e-mail: leobabenko@i.ua

СТРІТЬЄВИЧ Тетяна Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри мистецької освіти
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6655-678X>
e-mail: tanya_strit@ukr.net

МЕДВЕДЄВ Олег Анатолійович –

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри мистецької освіти
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-3378-4537>
e-mail: olanatmedvedev@gmail.com